

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАКАЗ (з основної діяльності)

від _____ 20__ р.

Київ

№ _____

Про затвердження Рекомендацій
про створення та функціонування
класів безпеки

Відповідно до частини четвертої статті 41 Кодексу цивільного захисту України, з метою забезпечення безпечного освітнього середовища та отримання знань з безпеки життєдіяльності, правил пожежної безпеки, цивільного захисту, попередження ризиків, пов'язаних із поводженням з вибухонебезпечними предметами, засвоєння правил поведінки у разі виникнення надзвичайних ситуацій

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Рекомендації про створення та функціонування класів безпеки, що додаються.

2. Цей наказ набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України від 10 лютого 2026 р. № 4778-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки».

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

Андрій ДАНИК

РЕКОМЕНДАЦІЇ про створення та функціонування класів безпеки

1. Ці Рекомендації визначають порядок створення та функціонування класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних).

2. З метою формування культури безпечного життя серед дітей та підлітків, забезпечення безпечного освітнього середовища та отримання знань з безпеки життєдіяльності, правил пожежної безпеки, цивільного захисту, попередження ризиків, пов'язаних із поводженням з вибухонебезпечними предметами, засвоєння правил поведінки у разі виникнення надзвичайних ситуацій у закладах освіти, на базі підрозділів державної, місцевої та добровільної пожежної охорони, територіальних громад можуть створюватися класи безпеки, зокрема мобільні (пересувні).

Класи безпеки на базі пожежно-рятувальних підрозділів можуть утворюватися винятково за умови, що це не знижує стан готовності цих підрозділів до дій за призначенням і не перешкоджає виконанню їх основних завдань.

3. Клас безпеки – це приміщення, простір, облаштований для проведення інформаційно-просвітницьких занять із популяризації знань у сфері безпеки життєдіяльності, зокрема цивільного захисту. Для облаштування класів безпеки рекомендується використовувати приміщення з можливістю розміщення в них одночасно до 30 осіб.

4. Створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти здійснюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 10.02.2023 № 135 «Деякі питання створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти».

5. Мобільний (пересувний) клас безпеки – це спеціально обладнаний транспортний засіб, призначений для проведення виїзних інформаційно-просвітницьких занять з безпеки життєдіяльності на відповідній території або об'єктах.

6. Головними завданнями мобільного (пересувного) класу безпеки є:

1) інформаційно-просвітницька робота з усіма верствами населення, зокрема дітьми та молоддю, щодо правил безпечної поведінки в повсякденному житті (в приміщенні та на вулиці, в екосистемах та біля водойм), формування загальної культури безпеки життєдіяльності та свідомого ставлення до власної та колективної безпеки;

2) навчання з відпрацювання алгоритмів дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру (пожежна та мінна небезпека, сигнал «Увага всім!»), зокрема у разі повітряної тривоги, домедична допомога, безпека на дорогах тощо).

7. Для створення та облаштування мобільного (пересувного) класу безпеки рекомендується використовувати великогабаритний транспортний засіб (автобус, вантажний автомобіль із фургоном або причепом), переобладнаний для кріплення та наповнення відповідного оснащення та обладнання.

Обладнання всередині транспортного засобу повинно мати надійні кріплення для безпечного транспортування.

Обладнання, наповнення та оснащення мобільного (пересувного) класу безпеки рекомендовано передбачити зйомним / виносним для використання його за межами транспортного засобу.

Мобільний (пересувний) клас безпеки має бути оснащений автономними системами освітлення, опалення та кондиціонування для забезпечення комфортних умов проведення занять у будь-яку пору року. Цей транспортний засіб має бути забезпечений пандусом або підйомником для забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

8. Приміщення класу безпеки, зокрема мобільного (пересувного) класу, має бути забезпечено необхідними предметами інтер'єру для облаштування безпекових зон.

9. Приміщення класу безпеки має бути забезпечене необхідною кількістю столів, стільців / пуфів для розміщення дітей. Наявність і доцільність столів, стільців / пуфів у мобільному (пересувному) класі безпеки залежать від розмірів транспортного засобу.

10. Клас безпеки, зокрема мобільний (пересувний) клас безпеки, рекомендується облаштувати за зональним принципом організації простору, що сприятиме оптимізації засвоєння знань і систематизації сприйняття інформації.

При облаштуванні класів безпеки рекомендується передбачити такі зони:

зона перегляду відеоуроків та презентацій;

зона пожежної безпеки (для вивчення правил пожежної безпеки, алгоритму дій при пожежі, основ користування вогнегасниками та іншими первинними засобами пожежогасіння);

зона мінної безпеки (для вивчення правил поведінки у разі виявлення вибухонебезпечних (далі – ВВП) і підозрілих предметів);

зона безпеки життєдіяльності (для вивчення правил безпечної поведінки в екосистемах, біля водойм та в різних сферах життя, зокрема у разі оголошення сигналу «Увага всім!»);

зона правил дорожнього руху та загальної безпеки (для вивчення правил безпеки пішоходів та інших безпекових тем, які належать до повноважень Національної поліції України);

зона домедичної допомоги (для проведення занять і тренінгів з надання домедичної допомоги при травмах різного характеру та опіках, у тому числі зупинка кровотечі, проведення серцево-легеневої реанімації тощо);

зона психологічного розвантаження (для роботи з психологами, виконання творчих завдань, проведення бесід тощо);

ігрова зона (для дітей молодшої вікової категорії для проведення тематичних рухливих ігор і вправ).

Через обмежену площу зонування в мобільному (пересувному) класі безпеки може реалізовуватися за принципом трансформації або комбінування зон: переміщення обладнання, наповнення та оснащення для розгортання навчальних зон безпосередньо біля транспортного засобу (за сприятливих погодних умов) або у приміщенні об'єкта, на базі якого проводиться захід.

Перелік зон може бути розширений залежно від масштабів приміщення, розміру транспортного засобу та спроможностей суб'єкта господарювання або органу місцевого самоврядування, який створив клас безпеки.

11. При облаштуванні зони мінної безпеки не рекомендується використовувати знешкоджені ВВП.

Під час проведення інформаційно-просвітницьких занять з мінної безпеки демонстрацію наочних макетів / муляжів ВВП рекомендується здійснювати із застосуванням вказівників, уникаючи безпосереднього контакту учасників занять із цими предметами.

12. Технічне оснащення класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних), здійснюється відповідно до Примірною переліку обладнання для облаштування класів безпеки, що додається.

13. При оснащенні класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних), необхідно враховувати можливість залучення до занять осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з інвалідністю.

14. Для облаштування та методичного забезпечення класів безпеки рекомендується використовувати методичні та агітаційні матеріали, зокрема відеоматеріали, включаючи можливість інклюзивного викладення матеріалу.

15. Наповнення класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних), може змінюватися та постійно оновлюватися залежно від вікової категорії дітей, тематики інформаційно-просвітницьких занять та фактичних можливостей суб'єкта господарювання або органу місцевого самоврядування, який створив клас безпеки.

16. Рекомендована тривалість інформаційно-просвітницьких занять у класах безпеки – не більше ніж одна академічна година (45 хв).

17. Проведення інформаційно-просвітницьких занять у класах безпеки, зокрема мобільних (пересувних), на території закладу освіти рекомендовано здійснювати в межах освітнього процесу та під час проведення виховних заходів безпекового характеру.

18. ГУ ДСНС України в областях та м. Києві надають методичні рекомендації щодо облаштування та функціонування класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних) класів безпеки.

19. До проведення занять на базі класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних), можна залучати посадових осіб ДСНС, Національної поліції України, представників МОЗ, МОН, підрозділів Збройних Сил України, Товариства Червоного Хреста України, ветеранів, педагогів, науковців, медичних працівників та інших представників органів виконавчої влади.

20. Залучення посадових осіб ДСНС і Національної поліції України до функціонування класів безпеки, зокрема мобільних (пересувних) класів безпеки, на базі закладів освіти здійснюється відповідно до Порядку взаємодії

закладів освіти, територіальних органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної поліції України з питань функціонування класів безпеки, затвердженого наказом МОН та МВС від 20.11.2023 № 1436/940, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 5 грудня 2023 р. за № 2117/41173.

21. У разі залучення до проведення заходів на базі мобільних (пересувних) класів безпеки посадових осіб ДСНС і Національної поліції України суб'єкт господарювання або орган місцевого самоврядування, на балансі якого перебувають транспортні засоби, має офіційно звернутися до відповідного територіального органу ДСНС, Національної поліції України або навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

22. Інформаційно-просвітницькі заходи із залученням мобільних (пересувних) класів безпеки необхідно здійснювати в радіусі пішохідної доступності від захисної споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення або найпростішого укриття, що забезпечить укриття додаткової кількості осіб, які беруть участь у заходах, у повному обсязі.

23. Загальна організація інформаційно-просвітницької діяльності на базі класу безпеки, зокрема мобільного (пересувного) класу безпеки, покладається на керівника об'єкта або органу місцевого самоврядування, який створив клас безпеки.

24. Тривалість робочого часу працівника, залученого до проведення інформаційно-просвітницької діяльності на базі закладів освіти, та обсяг його навантаження встановлюються відповідно до законодавства.

Директор Департаменту цивільного
захисту та превентивної діяльності

Віктор ВІТОВЕЦЬКИЙ

Додаток
до Рекомендацій про створення
та функціонування класів безпеки
(пункт 12)

**ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК
обладнання для облаштування класів безпеки***

№ з/п	Назва	Примітка
1	Дошка аудиторна магнітно-крейдова стаціонарна або магнітно-маркерна стаціонарна / портативна	
2	Стіл / парта та стільці	Відповідно до вимог Державних санітарних правил і норм. Кількість залежить від розмірів приміщення
3	Пуф м'який	Кількість залежить від розмірів приміщення
4	Шафа (стелажі) для зберігання наочних, демонстраційних матеріалів та іграшок	
5	Килим (ковролін) / килимки-пазли для ігрової діяльності дітей молодшого шкільного віку	
6	Мультимедійне обладнання різних типів (телевізор, відеопроєктор, моторизований настінний екран для проєктора, акустична система, комп'ютер (ноутбук) тощо)	
7	Друкована продукція (буклети, листівки, плакати тощо)	Матеріали підбираються з урахуванням можливості інклюзивного навчання. Тематика плакатів залежить від тематики зони розміщення матеріалів
8	Іграшки дитячі відповідно до тематики занять	Кількість не обмежена. Вибирається за наявності та потреби роботи класу безпеки відповідно до тематики занять
9	Матеріали для творчих занять (тематичні розмальовки, пазли, пластилін, папір та інша канцелярія)	Кількість не обмежена. Вибирається за наявності та потреби роботи класу безпеки
10	Наочні, демонстраційні матеріали та інвентар, який наглядно демонструє специфіку тієї чи іншої професії, пов'язаної з безпекою (пожежна охорона, поліція, медична служба)	Кількість не обмежена. Вибирається за наявності та потреби роботи класу безпеки відповідно до тематики занять
11	Тематичні настільні ігри	Кількість не обмежена. Вибирається за наявності та потреби роботи класу безпеки відповідно до тематики занять
12	Стенд / макет / муляж пожежного щита	
13	Макети / муляжі електроприладів з ознаками наслідків аварійної роботи електромережі	Для наповнення зони пожежної безпеки

№ з/п	Назва	Примітка
14	Іграшковий інвентар / одяг пожежного (каски, кепки, краги тощо)	Для наповнення зони пожежної безпеки
15	Іграшковий інвентар / одяг поліцейського (каски, кепки, бронежилети тощо)	Для наповнення зони правил дорожнього руху та загальної безпеки
16	Інвентар для надання допомоги при порятунку на воді (рятувальне коло / жилет, рятувальний кінець Александра тощо)	
17	Вогнегасники різних видів	
18	Протигази та респіратори різних типів	
19	Знаки на протипожежну тематику / покажчики евакуаційні	
20	Знаки дорожнього руху та інші знаки безпеки життєдіяльності	
21	3D-стенд вибухонебезпечних предметів	
22	Попереджувальні стрічки та знаки мінної безпеки	
23	«Тривожна валіза»	
24	Інформаційні стенди / матеріали з алгоритмами дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру (зокрема «Увага всім!»), безпеки дорожнього руху та іншою безпековою тематикою	
25	Аптечка першої домедичної допомоги	
26	Матеріали для надання домедичної допомоги (засоби для зупинки кровотечі, перев'язувальні матеріали, інструменти та додаткові засоби)	Кількість не обмежена. Вибирається за наявності та потреби роботи класу безпеки та залежно від спроможності суб'єкта господарювання
27	Манекени для вивчення основ домедичної допомоги (проведення серцево-легеневої реанімації, з імітацією травми)	

* Перелік матеріально-технічного забезпечення може відрізнятися залежно від спроможності суб'єкта або органу місцевого самоврядування, що створює клас безпеки.